

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/132/2018
Identifikačné číslo spisu: 2014200899
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2014200899.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: L. Q., narodený XX. M. XXXX, bytom v H. - H., T. K. č. XX/X, Poľská republika, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, za účasti: REPRUF, s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova č. 76, IČO: 47 237 198, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo 07. marca 2014, Číslo: 22648-2/2014-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. apríla 2018, č. k. 14S/239/2014-131, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. apríla 2018, č. k. 14S/239/2014-131, zamietla.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 23. apríla 2018, č. k. 14S/239/2014-131 postupom podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej zo 07. marca 2014, Číslo: 22648-2/2014-BA a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca z 27. septembra 2013, Číslo: 45759-1/2013-CA, ktorým bolo rozhodnuté tak, že žalobcovi ako zamestnancovi spoločnosti REPRUF, s.r.o. nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01. februára 2013 podľa slovenskej legislatívy.

2. Krajský súd mal preukázané, že podľa obsahu odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia je záver o tom, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie a povinné poistenie v

nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy výsledkom vyhodnotenia zistení kontroly zamestnávateľa žalobcu z 08. marca 2013 zameranej na overenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorou výkon činnosti žalobcu v zamestnaneckom pomere na území Slovenskej republiky nebol preukázaný, pričom naproti tomu žalovaná v obsahu preskúmaného rozhodnutia vychádzala zo zistenia, že uplatniteľné právo vzťahujúce sa na žalobcu bolo určené poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia, pričom toto určenie sa v súlade s čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009; pozn. súdu] stalo definitívnym uplynutím dvoch mesiacov odo dňa, kedy bola žalovaná informovaná o tejto skutočnosti. Žalovaná v priamom rozpore s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia konštatovala, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca nerozhodla, že dotknutí zamestnanci účastníka konania, v danom prípade žalobca, nemôžu vykonávať práce na území Slovenskej republiky a taktiež nepoprela platnosť pracovnej zmluvy, ale rozhodla v súlade so základným nariadením [Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004; pozn. súdu] v spojení s vykonávacím nariadením, že dotknutým zamestnancom nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov sociálneho zabezpečenia v období, kedy tieto práce na území Slovenskej republiky vykonávali.

3. Uviedol, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaná popisala argumentáciu odvolateľa, vnútroštátnu i medzinárodnú právnu úpravu posudzovaného nároku, v konečnom dôsledku sa však s odvolacími dôvodmi žalobcu žiadnym spôsobom nezaoberala, nevyhodnotila ich dôvodnosť ani relevantnosť z hľadiska posudzovania správnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, pričom nevysporiadanie sa s odvolacími námietkami účastníka správneho konania a potvrdenie odvolaním napadnutého rozhodnutia na základe iného právneho posúdenia a iných skutkových okolností, ku ktorým účastník správneho konania nemal možnosť zaujať stanovisko, nesie znaky porušenia základného práva účastníka na spravodlivý proces, primárne však má za následok nepreskúmateľnosť žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

5. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že v konaní úspešnému žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP priznal právo na náhradu trov konania; o náhrade trov konania ďalšieho účastníka REPRUF, s.r.o. rozhodol s poukazom na skutočnosť, že mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť

6. Žalovaná podala proti rozsudku v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu zamestnávateľ žalobcu nesplnil podmienku registrovaného sídla pre účely aplikácie základného nariadenia a ani samotný žalobca pre účely aplikácie základného nariadenia nepreukázal, že k reálnemu výkonu jeho činnosti na území Slovenskej republiky skutočne došlo, na základe čoho sa na žalobcu nemôže uplatňovať legislatíva Slovenskej republiky.

9. Ďalej poukázala na to, že obstaranie podkladov pre rozhodnutie je vecou organizačnej zložky, pričom tá nie je viazaná len návrhmi účastníkov konania. Dôkazné bremeno leží nielen na žalovanej, ale aj na žalobcovi a jeho zamestnávateľovi poukazom na čl. 3 ods. 2 vykonávacieho nariadenia. Nepredloženie dôkazov žalobcom ani jeho zamestnávateľom v administratívnom konaní potvrdzujúcich výkon činnosti dohodnutej pracovnou zmluvou žalobcom malo za následok neunesenie dôkazného bremena žalobcom s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. júla 2017, sp. zn. 7Sžso/30/2016.

10. Žalobca síce v administratívnom konaní predložil formálne doklady, avšak ani jeden z nich spoľahlivým spôsobom nepreukázal reálny výkon práce žalobcu na určenom mieste v určený deň (viď rozsudok Krajského súdu v Žiline z 09. júna 2015, sp. zn. 20Scud/57/2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2016, sp. zn. 10Sžso/48/2015).

11. Žalovaná považovala napadnuté rozhodnutie za dostatočne preukázané a odôvodnené. Predmetné konanie bolo prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Sžso/11/2015, v ktorom boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky z dôvodu zásadného významu na ďalší procesný postup ako aj rozhodnutie v predmetnom konaní, pričom krajský súd závery vyplývajúce z prejudiciálneho konania vo svojom rozhodnutí vôbec nezohľadnil, ani sa k nim žiadnym spôsobom nevyjadril.

12. Žalovaná ďalej poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2015, sp. zn. 21Scud/23/2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2016, sp. zn. 10Sžso/19/2015 v obdobnom prípade, t. j. žaloba podaná zamestnancom spoločnosti REPRUF s.r.o., pričom v danom prípade došlo k zamietnutiu žaloby, a teda uvedený postup je v rozpore so zásadou právnej istoty.

13. Na záver žalovaná poukázala na rozsudky v obdobných veciach, t. j. rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29. apríla 2015, sp. zn. 21Scud/22/2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. januára 2015, sp. zn. 21Scud/35/2014, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2016, sp. zn. 10Sžso/56/2015, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2016, sp. zn. 10Sžso/58/2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. marca 2015, sp. zn. 21Scud/9/2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 10Sžso/22/2015.

14. Záverom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. apríla 2018, č. k. 14S/239/2014-131, zmenil tak, že žalobu zamietne.

15. Žalobca a ďalší účastník (REPRUF, s.r.o.) sa ku kasačnej sťažnosti žalovanej nevyjadřili.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že je daný dôvod na zamietnutie kasačnej sťažnosti, nakoľko rozsudok krajského súdu je čo do výrokovej časti vecne správny.

17. Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. V zmysle § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. V danom prípade tak bolo potrebné v konaní postupovať podľa ustanovení nového procesného predpisu.

18. Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvorí administratívny spis žalovanej bolo preukázateľne zistené, že žalovanej bola doručená informácia z poľskej inštitúcie ZUS Varšava, že v posledných rokoch vznikli firmy, ktoré sprostredkujú pre poľských občanov - súkromne zárobkovo činné osoby zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch, pričom v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie ZUS z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú v Poľsku. Taktiež sociálna poisťovňa zaznamenala v predchádzajúcich rokoch nárast registrácií tzv. „poľských zamestnávateľov“, ktorí prihlásili na povinné sociálne poistenie zamestnancov v pracovnoprávnom vzťahu, ktorých pracovná činnosť sa pohybuje v rozsahu 4 až 10 hodín mesačne. Sociálna poisťovňa ako inštitúcia príslušná na vykonávanie ustanovení základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia, bola oprávnená preveriť, či nedochádza zo strany osôb s bydliskom v Poľskej republike k obchádzaniu právnych predpisov

sociálneho zabezpečenia a k zneužívaniu slovenského systému sociálneho zabezpečenia.

19. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

20. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), sociálne poistenie vykonáva Sociálna poisťovňa. Sociálna poisťovňa pri výkone sociálneho poistenia plní funkciu prístupového bodu, príslušnej inštitúcie, inštitúcie miesta bydliska, inštitúcie miesta pobytu, styčného orgánu a je kontaktná inštitúcia na komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov Európskej únie, inštitúciami štátov, ktoré sú zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore a inštitúciou Švajčiarskej konfederácie (ods. 4).

21. Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, od 01. mája 2004 sa v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatňujú koordinačné nariadenia - Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva v znení neskorších zmien a doplnkov a jeho vykonávacie nariadenie Rady (EHS) č. 574/1972 z 21. marca 1972. Od 01. mája 2010 sa uplatňujú nové koordinačné nariadenia, Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa vykonáva základné nariadenie č. 883/2004. Od 28. júna 2012 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a nariadenie (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004.

22. Podľa čl. 2 (1) základného nariadenia toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov ich pozostalých.

23. Podľa čl. 1 základného nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

24. Podľa čl. 11 (1) základného nariadenia osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

25. Podľa čl. 13 (1) (a) základného nariadenia osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch podlieha právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte.

26. Podľa čl. 13 (3) základného nariadenia osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s článkom 13 (1) základného nariadenia.

27. Podľa čl. 16 (1) vykonávacieho nariadenia osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušných úradom členského štátu bydliska.

28. Podľa čl. 16 (2) vykonávacieho nariadenia určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého

členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

29. Podľa čl. 16 (3) vykonávacieho nariadenia predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo, že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

30. Podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia, ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých členských štátov alebo samotných týchto úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Ak inštitúcie alebo príslušné dotknuté úrady nemajú vo veci rovnaké stanoviská, snažia sa dosiahnuť dohodu v súlade s uvedenými podmienkami a uplatní sa článok 6 vykonávacieho nariadenia.

31. Podľa čl. 16 (5) vykonávacieho nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého predpisy boli predbežne alebo definitívne určené za uplatniteľné, to bezodkladne oznámi dotknutej osobe.

32. Podľa čl. 16 (6) vykonávacieho nariadenia, ak dotknutá osoba neposkytne informácie podľa odseku 1, uplatnia sa ustanovenia tohto článku na podnet inštitúcie určenej príslušným úradom členského štátu bydliska, len čo je o situácii tejto osoby informovaná, napríklad aj prostredníctvom inej dotknutej inštitúcie.

33. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca z 27. septembra 2013, Číslo: 45759-1/2013-CA, ktorým bolo rozhodnuté tak, že žalobcovi ako zamestnancovi spoločnosti REPRUF, s.r.o. nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01. februára 2013 podľa slovenskej legislatívy.

34. V súvislosti s posúdením uplatniteľnej legislatívy, za účelom správneho vykonania koordinačných nariadení, bola inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Varsava oprávnená požadovať preukázanie relevantných skutočností na určenie uplatniteľnej legislatívy a súvzťažne Sociálna poisťovňa, ktorá je príslušnou inštitúciou na určenie uplatniteľnej legislatívy na území Slovenskej republiky, bola povinná rozhodujúce skutočnosti preskúmať. Posúdiť vznik poistného vzťahu v právnom zmysle môže len orgán, ktorý je v mieste vykonávania práce oprávnený určovať uplatniteľnú legislatívu, v danom prípade Sociálna poisťovňa.

35. Na žalobcu sa v zmysle čl. 2 ods. 1 základného nariadenia vzťahuje toto nariadenie a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009. Európsky parlament a Rada prijal Nariadenie č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy, z ktorých odvolací súd upriamuje pozornosť najmä na to: že pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania; zmluva neustanovuje právomoci iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 308 na prijatie primeraných opatrení v rámci oblasti sociálneho zabezpečenia osôb iných ako zamestnancov; nariadenie Rady (EHS) 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva [4], bolo zmenené a doplnené a aktualizované viac krát, aby sa zohľadnil nielen vývoj na úrovni spoločenstva vrátane rozsudkov Súdneho dvora, ale tiež aby sa zohľadnili zmeny právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni.

Tieto faktory zohrali svoju úlohu v čase, keď sa koordinačné pravidlá spoločenstva stávali zložitými a príliš rozsiahlymi. Nahradenie a súčasne modernizovanie a zjednodušovanie týchto pravidiel je preto dôležité, aby sa dosiahol cieľ voľného pohybu osôb.

36. Závaznosť spolupráce medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov EÚ európsky zákonodarca ustanovuje v čl. 2 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorého dotknuté inštitúcie sprostredkujú príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú na osobu uplatniteľné podľa hlavy II základného nariadenia, nevyhnutné informácie potrebné na určenie dátumu, ku ktorému sa tieto právne predpisy stávajú uplatniteľnými, ako aj príspevkov, ktoré táto osoba a jej zamestnávateľ alebo zamestnávateľia sú povinní platiť podľa týchto právnych predpisov. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli určené ako uplatniteľné na osobu podľa hlavy II základného nariadenia, sprostredkuje informáciu o dátume, ku ktorému sa uplatňovanie právnych predpisov stáva účinným, inštitúcii určenej príslušným úradom členského štátu, ktorého právne predpisy sa na túto osobu naposledy vzťahovali.

37. Najvyšší súd, vychádzajúc z uvedeného a právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave vykonávacieho nariadenia, ktoré ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch a s poukazom na záver Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo 04. decembra 2018, sp. zn. 1Vs 1/2018, ktorý rozhodol o otázkach rozhodujúcich pre posúdenie veci, že dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia musí byť určitá čo do obsahu, ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a zároveň musí byť zachovaná v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči, atď.) a založená do spisu inštitúcie sociálneho poistenia členského štátu) v tomto prípade žalovanej konštatuje, že ani v danom prípade z dohody medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia nevyplýva, že k dohode o uplatniteľnej legislatíve poľského zákonodarstva došlo aj vo vzťahu k žalobcovi. Veľký senát posudzoval otázky nastolené senátom 9S v rozsahu vymedzenom v uznesení zo 16. mája 2018, sp. zn. 9Sžsk 22/2017, ktorým podľa § 22 ods. 1 písm. a/ SSP postúpil vec vedenú na tunajšom súde pod sp. zn. 9Sžsk/22/2017 na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu. Veľký senát rozhodol o otázkach rozhodujúcich pre posúdenie veci nasledovne: odpoveď 1/ otázku: dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia musí byť určitá čo do obsahu, ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a zároveň musí byť zachovaná v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči, atď.) a založená do spisu Sociálnej poisťovne. Odpoveď na 2/ otázku: definitívne určenie uplatniteľnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 (3) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia alebo vzájomnou dohodou podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne ako inštitúcie podľa čl. 1 písm. p/ základného nariadenia na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve.

38. Rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne a zhodne aj žalovanej v sporných prípadoch podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia predchádza skúmanie podmienok na vznik a rovnako na zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti. Správne orgány oboch stupňov pochybili, keď na riešenu právnu problematiku aplikovali výlučne ustanovenie § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. a vec po hmotnoprávnej stránke neposúdili podľa článku 13 (3) základného nariadenia a článku 16 vykonávacieho nariadenia.

39. Preukazovanie skutočnosti, či žalobca reálne činnosť zamestnanca na území Slovenskej republiky vykonával a tiež čo do miesta podnikania jeho zamestnávateľa, najvyšší súd vyhodnotil pre rozhodnutie veci ako nadbytočné.

40. Žalovaná v ďalšom postupe vyčká na určenie uplatniteľnej legislatívy podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, prípadne využije postup podľa čl. 16 ods. 3 a 4 vykonávacieho nariadenia v

spojení s rozhodnutím A1 z 12. júna 2009 Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia o zavedení postupu dialógu a zmierovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (pozri body 1, 5, 6, 7, 9, 10 rozhodnutia A1). V prípade určenia slovenskej legislatívy, zrealizuje konanie podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Ak však bude určená poľská legislatíva, postúpi prihlášku poľskej inštitúcii sociálneho zabezpečenia ZUS.

41. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval najvyšší súd rozhodnutie krajského súdu čo do výrokovej časti za vecne správne, a preto postupom podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť žalovanej zamietol.

42. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalovaná v tomto konaní nebola úspešná a žalobcovi v kasačnom konaní nevznikli žiadne trovy. Rovnako ďalšiemu účastníkovi (REPRUF, s.r.o.) v tomto konaní žiadne trovy nevznikli (§ 169 v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

43. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.